

POSTUPY PRO LETOVÉ NAVIGAČNÍ SLUŽBY HLAVA 1 – DEFINICE

Poznámka 1: V celém textu tohoto dokumentu se výrazu „služba“ používá jako abstraktního pojmu k označení činností nebo vykonávaných služeb; výrazu „stanoviště“ se používá k označení pracovišť vykonávajících službu.

Poznámka 2: Všechny odvolávky na Radiokomunikační řád se týkají Radiokomunikačního řádu publikovaného Mezinárodní Telekomunikační Unii (ITU). Radiokomunikační řád je čas od času doplňován usnesením obsaženým v Závěrečných aktech Světové rádiové konference, která se koná obvykle každé dva až tři roky. Další informace o postupech ITU souvisejících s použitím kmitočtů leteckými rádiovými systémy jsou v Handbook on Radio Frequency Spectrum Requirements for Civil Aviation (Manuálu požadavků na rádiové kmitočtové spektrum civilního letectví) (ICAO Doc 9718) včetně stanoviska odpovědných orgánů ICAO.

Když jsou následující výrazy použity v tomto předpisu, mají následující význam:

Adresa letadla (Aircraft address)

Jediná možná kombinace 24 bitů, použitelná pro přidělení letadlu za účelem spojení letadlo - země, navigace a přehledu o provozu.

ADS-C dohoda (ADS-C agreement)

Plán hlášení, který stanoví podmínky hlášení údajů ADS-C (tj. údaje požadované stanovištěm letových provozních služeb a četnost hlášení ADS-C, která musí být dohodnuta před použitím ADS-C při poskytování letových provozních služeb).

Poznámka: Položky dohody budou vyměňovány mezi pozemním systémem a letadly prostřednictvím kontraktu nebo sérií kontraktů.

AIRPROX

Kódový výraz používaný při hlášení událostí v letovém provozu a k označení blízkosti letadel.

ALERFA

Kódový výraz používaný k označení údobí pohotovosti.

Alfanumerické znaky (Alphanumeric characters - alphanumerics)

Společný výraz pro písmena a číslice (znaky).

ATIS

Symbol používaný k označení automatického rozhlasového vysílání informací o letišti.

Automatická informační služba v koncové řízené oblasti (ATIS) (Automatic terminal information service)

Automatické poskytování platných pravidelných informací přiletávajícím a odlétávajícím letadlům nepřetržitě nebo v určeném časovém intervalu:

Automatická informační služba v koncové řízené oblasti datovým spojem (D-ATIS) (Data link-automatic terminal information service)

Poskytování ATIS prostřednictvím datového spoje.

Automatická hlasová informační služba v koncové řízené oblasti (Hlasový ATIS) (Voice-automatic terminal information service) (Voice-ATIS)

Poskytování ATIS prostřednictvím nepřetržitého a opakovaného hlasového rozhlasového vysílání.

Automatický závislý přehledový systém - kontrakt (ADS-C) (Automatic dependent surveillance - contract)

Prostředek, kterým budou pomocí datového spoje vyměňovány položky ADS-C dohody mezi pozemním systémem a letadlem, určující, za jakých podmínek by měla být zahájena hlášení ADS-C a jaké údaje by tato hlášení měla obsahovat.

Poznámka: Zkrácený výraz „ADS kontrakt“ je běžně užíván při odkazu na ADS kontrakt událost, ADS kontrakt požadavek, ADS periodický kontrakt nebo na nouzový mód.

Automatický závislý přehledový systém - vysílání (ADS-B) (Automatic dependent surveillance - broadcast)

Prostředek, kterým letadla, letištní mobilní prostředky a další objekty mohou automaticky vysílat a/nebo přijímat údaje, jako jsou identifikace, poloha a další, podle vhodnosti, ve vysílacím módu pomocí datového spoje.

Bezpečná nadmořská výška nad překážkami (OCA) (Obstacle clearance altitude) nebo bezpečná výška nad překážkami (OCH) (Obstacle clearance height)

Nejnižší výška nad mořem nebo nejnižší výška nad úrovní příslušného prahu dráhy nebo nad úrovní letiště stanovená k tomu, aby byla splněna kritéria bezpečné výšky nad překážkami.

Poznámka 1: Bezpečná nadmořská výška nad překážkami se vztahuje ke střední hladině moře a bezpečná výška nad překážkami se vztahuje k výšce prahu dráhy nad mořem nebo v případě nepřesných přístrojových přiblížení k výšce letiště nad mořem nebo výšce prahu dráhy nad mořem, jestliže je více než 2 m (7 ft) níže než výška letiště nad mořem.

Bezpečná výška nad překážkami pro přiblížení okruhem se vztahuje k nadmořské výšce letiště.

Poznámka 2: Jsou-li použity oba pojmy, lze je s výhodou psát ve tvaru bezpečná nadmořská výška/výška nad překážkami a zkracovat „OCA/H“.

Blížkost letadel (Aircraft proximity)

Situace, ve které podle názoru pilota nebo personálu letových provozních služeb vzdálenost mezi letadly, stejně jako jejich vzájemné polohy a rychlosti byly takové, že bezpečnost letadel, kterých se to týká, mohla být ohrožena. Blížkost letadla se klasifikuje takto:

Nebezpečí srážky (Risk of collision)

Klasifikace blízkosti letadel, při níž bylo vážné nebezpečí srážky.

Bezpečnost nezajištěna (Safety not assured)

Klasifikace blízkosti letadel, při níž bezpečnost letadel mohla být ohrožena.

Žádné nebezpečí srážky (No risk of collision)

Klasifikace blízkosti letadel, při níž nebylo nebezpečí srážky.

Nebezpečí neurčeno (Risk not determined)

Klasifikace blízkosti letadel, při níž nebyla k dispozici dostatečná informace k určení nebezpečí s ní spojeného nebo neprůkazné nebo rozporné důkazy zabránily takovému určení.

Bod dotyku (Touchdown)

Bod, ve kterém nominální sestupová dráha protíná dráhu.

Poznámka: „Bod dotyku“, jak je shora definován, je pouze základní údaj a nemusí být skutečným bodem, ve kterém se letadlo dotkne dráhy.

Bod předání řízení (Transfer of control point)

Určený bod, umístěný na letové dráze letadla, ve kterém se předává odpovědnost za poskytování služby řízení letového provozu letadlu z jednoho stanoviště nebo pracoviště na druhé.

Celková vypočítaná doba letu (Total estimated elapsed time)

Pro lety podle IFR vypočítaná doba letu od vzletu do příletu nad stanovený bod, vymezený ve vztahu k radionavigačnímu prostředku, z něhož se předpokládá zahájení postupu přiblížení podle přístrojů, nebo není-li bod vyznačen radionavigačním prostředkem na letišti určení, doba příletu nad letiště určení. Pro lety podle VFR vypočítaná doba od vzletu do příletu nad letiště určení.

Cestovní hladina (Cruising level)

Hladina dodržovaná letadlem během značné části letu.

Cestovní stoupání (Cruise climb)

Postup cestovního letu letounu, vedoucí k čistému přírůstku nadmořské výšky s úbytkem hmotnosti letounu.

Člen letové posádky (Flight crew member)

Člen posádky s průkazem způsobilosti, pověřený povinnostmi nezbytnými v době letu pro provoz letadla během doby letové služby.

Další systém k přenosu dat (Next data authority)

Pozemní systém takto označený oprávněným systémem k přenosu údajů, jehož prostřednictvím se uskutečňuje další přechod na spojení a řízení.

DETRESFA

Kódový výraz používaný k označení údobí tísně.

Dohlednost (Visibility)

Pro letecké účely je dohlednost považována větší z:

- největší vzdálenosti, na kterou je možno spolehlivě vidět a rozeznat na světlém pozadí černý předmět vhodných rozměrů, umístěný u země; a
- největší vzdálenosti, na kterou je možno spolehlivě rozeznat na neosvětleném pozadí světla o svítivosti přibližně 1000 cd.

Poznámka 1: Tyto dvě vzdálenosti jsou odlišné v atmosférických podmínkách charakterizovaných stejným koeficientem zeslabení (extinction coefficient). Vzdálenost b) kolísá v závislosti na intenzitě osvětlení pozadí. Vzdálenost a) objektivizuje meteorologický optický dosah (meteorological optical range) (MOR).

Poznámka 2: Definice se aplikuje na pozorování dohlednosti v místních pravidelných a mimořádných meteorologických zprávách, na pozorování převládající a minimální dohlednosti uváděné ve zprávách METAR a SPECI a na pozorování přízemní dohlednosti.

Dohodnuté vyjadřování údajů (Data convention)

Dohodnutý soubor pravidel, kterými se řídí způsob nebo sled, jakým mají být údaje vyjadřovány a sdružovány do srozumitelného spojení.

Dojezdová dráha (Stopway)

Vymezená pravouhlá plocha na zemi navazující na konec použitelné délky rozjezdu, upravená tak, aby na ní mohlo letadlo zastavit při přerušeném vzletu.

Dráha (Runway)

Vymezená pravouhlá plocha na pozemním letišti, upravená pro přistání a vzlety letadel.

Dráhová dohlednost (RVR) (Runway visual range)

Vzdálenost, na kterou může pilot letadla nacházejícího se na ose RWY vidět denní dráhové značení nebo návěstidla ohraničující RWY nebo vyznačující její osu.

Hladina (Level)

Všeobecný výraz používaný k vyjádření vertikální polohy letadla, znamenající buď výšku, nadmořskou výšku nebo letovou hladinu.

Hlásný bod (Reporting point)

Stanovené zeměpisné místo, vzhledem k němuž se může hlásit poloha letadla.

Hlášení z letadla (Air-report)

Hlášení z letadla za letu sestavené ve shodě s požadavky na hlášení polohy, provozní a/nebo meteorologická hlášení.

Identifikace (Identification)

Situace, která nastane, jestliže je indikace polohy určitého letadla na situačním zobrazení viditelná a spolehlivě identifikována.

Identifikace letadla (Aircraft identification)

Skupina písmen, číslic nebo jejich kombinace, totožná buď s radiovou volací značkou letadla nebo jejím kódovaným ekvivalentem, který se používá při spojení letadlo - země a která se používá k označení letadla při spojení země - země letových provozních služeb.

IFR

Symbol používaný k označení pravidel letu podle přístrojů.

IMC

Symbol používaný k označení meteorologických podmínek pro let podle přístrojů.

INCERFA

Kódový výraz používaný k označení údobí nejistoty.

Incident (Incident)

Událost jiná než letecká nehoda, spojená s provozem letadla, která ovlivňuje nebo by mohla ovlivnit bezpečnost provozu.

Poznámka: Druhy incidentů, které mají z hlediska ICAO zvláštní význam pro zpracování rozborů směřujících k preventivním opatřením, jsou obsaženy v Accident/Incident Reporting Manual (ADREP) (ICAO Doc 9156).

Indikace polohy (Position indication)

Vizuální označení polohy letadla, letištního mobilního prostředku nebo jiného objektu ve formě symbolu nebo v jiné formě než symbolu na situačním zobrazení.

Individuální kód (Discrete code)

Čtyřmístný SSR kód s posledními dvěma číslicemi, jinými než "00".

Informace AIRMET (AIRMET information)

Informace vydaná meteorologickou výstražnou službou, týkající se výskytu nebo očekávaného výskytu určitých meteorologických jevů na trati, které mohou ovlivnit bezpečnost letového provozu v nízkých hladinách a které nebyly již uvedeny v předpovědi vydané pro lety v nízkých hladinách v dané letové informační oblasti nebo její části.

Informace o provozu (Traffic information)

Informace vydaná stanovištěm letových provozních služeb, kterou se pilot upozorňuje na jiný známý nebo pozorovaný letový provoz, který se může nacházet v blízkosti polohy letadla nebo jeho zamýšlené trati, a která má pilotovi pomoci vyhnout se srážce.

Informace SIGMET (SIGMET information)

Informace vydaná meteorologickou výstražnou službou, týkající se výskytu nebo očekávaného výskytu určitých meteorologických jevů na trati, které mohou ovlivnit bezpečnost letového provozu.

Instrukce řízení letového provozu (Air traffic control instruction)

Příkazy vydávané řízením letového provozu za účelem požádání pilota, aby provedl určitou činnost.

Kód (SSR) (Code (SSR))

Číslo přidělené konkrétnímu signálu odpovědi tvořenému více impulsy, vysílaném odpovídáčem v Módu A nebo v Módu C.

Komunikace datovým spojem mezi řídicím a pilotem (CPDLC) (Controller-pilot data link communications)

Způsob spojení mezi řídicím a pilotem, používající datový spoj pro ATC komunikaci.

Koncová řízená oblast (TMA) (Terminal control area)

Řízená oblast ustanovená obvykle v místech, kde se tratě letových provozních služeb sbíhají v blízkosti jednoho nebo více hlavních letišť.

Konečné přiblížení (Final approach)

Ta část postupu přiblížení podle přístrojů, které začíná ve stanoveném fixu nebo bodu konečného přiblížení, nebo, kde takový fix nebo bod není stanoven,

a) na konci poslední předpisové zatáčky, základní zatáčky nebo v příletové zatáčce postupu racetrack, je-li stanoven; nebo

b) v bodě nalétnutí na poslední trať stanovenou pro postup přiblížení; a končí v bodě v blízkosti letiště, ze kterého letadlo:

1) může přistát; nebo

2) zahájí postup nezdařeného přiblížení.

Kritický bod (Hot Spot)

Místo na pohybové ploše letiště, na kterém v minulosti došlo nebo u kterého existuje potencionální nebezpečí srážky nebo narušení dráhy a kde je nutná zvýšená pozornost pilotů/fidičů.

Kurz (Heading)

Směr, do něhož směřuje podélná osa letadla, vyjádřený ve stupních od severu (zeměpisného, magnetického, kompasového nebo síťového).

Letadlo (Aircraft)

Zařízení schopné vyvozovat sílu nesoucí jej v atmosféře z reakcí vzduchu, které nejsou reakcemi vůči zemskému povrchu.

Poznámka: Pro účely tohoto předpisu se za letadlo považuje i sportovní létající zařízení, vyjma sportovního padáku. Výraz „letadlo“ používaný v kontextu tohoto předpisu může mít také význam pilot, velitel letadla, letadlo nebo let.

Letecká informační příručka (AIP) (Aeronautical Information Publication)

Příručka, vydaná státem nebo pověřenou organizací, obsahující letecké informace trvalého charakteru, důležité pro letectví.

Letecká pevná služba (AFS) (Aeronautical fixed service)

Telekomunikační služba mezi stanovenými pevnými body, poskytovaná zvláště pro bezpečnost letectví a pro pravidelný, účinný a hospodárný provoz leteckých služeb.

Letecká pevná stanice (Aeronautical fixed station)

Stanice letecké pevné služby.

Letecká pohyblivá služba (RR S1.32) (Aeronautical mobile service)

Pohyblivá služba mezi leteckými a letadlovými stanicemi nebo mezi letadlovými stanicemi navzájem, již se mohou účastnit i stanice záchranných prostředků. Do této služby se mohou zahrnout palubní nouzové majáky polohy na stanovených tísňových a nouzových kmitočtech.

Letecká stanice (RR S1.81) (Aeronautical station)

Pozemní stanice letecké pohyblivé služby. V některých případech může být letecká stanice umístěna například na palubě lodi nebo na umělé plošině na moři.

Letecká telekomunikační stanice (Aeronautical telecommunication station)

Stanice letecké telekomunikační služby.

Letecké pozemní světlo (Aeronautical ground light)

Jakékoliv světlo, zvláště zřízené jako prostředek letecké navigace, jiné než světlo umístěné na letadle.

Let IFR (IFR flight)

Let prováděný v souladu s pravidly pro let podle přístrojů.

Let VFR (VFR flight)

Let prováděný v souladu s pravidly pro let za viditelnosti.

Letiště (Aerodrome)

Vymezená plocha na zemi nebo na vodě (včetně budov, zařízení a vybavení) určená, buď zcela nebo z části, pro přiletěly, odlety a pozemní pohyby letadel.

Poznámka: Výraz „letiště“, je-li použit v ustanoveních vztahujících se k letovým plánům a zprávám ATS, je určen také k zahrnutí jiných ploch než letišť, které smí použít určité druhy letadel, na příklad vrtulníky a balóny.

Letištní okruh (Aerodrome traffic circuit)

Vymezená dráha, kterou má letadlo letící v blízkosti letiště dodržovat.

Letištní provoz (Aerodrome traffic)

Veškerý provoz na provozní ploše letiště a všechna letadla letící v blízkosti letiště.

Poznámka: Letadlo je v blízkosti letiště, když je na letištním okruhu, vstupuje do něj nebo jej opouští.

Letištní řídicí věž (Aerodrome control tower)

Stanoviště ustanovené k poskytování služby řízení letového provozu letištnímu provozu.

Letištní služba řízení (Aerodrome control service)

Služba řízení letového provozu pro letištní provoz.

Letová cesta (Airway)

Řízená oblast nebo její část, zřízená ve formě koridoru, vybavená radionavigačními zařízeními.

Letová dohlednost (Flight visibility)

Dohlednost dopředu z kabiny letadla za letu.

Letová hladina (Flight level)

Hladina konstantního atmosférického tlaku, vztažená ke stanovenému základnímu údaji tlaku 1013,2 hektopascalů (hPa) a oddělená od ostatních takových hladin stanovenými tlakovými intervaly.

Poznámka 1: Tlakoměrný výškoměr je kalibrován podle standardní atmosféry:

- a) když je nastaven na QNH, ukazuje nadmořskou výšku;*
- b) když je nastaven na QFE, ukazuje výšku nad referenčním bodem QFE;*
- c) když je nastaven na tlak 1013,2 hektopascalů (hPa), může být použit k indikaci letových hladin.*

Poznámka 2: Výrazy „výška“ a „nadmořská výška“, které jsou použity v Poznámce 1, se vztahují k tlakovým a nikoliv ke geometrickým výškám nad terénem či nad mořem.

Letová informační oblast (FIR) (Flight information region)

Vzdušný prostor stanovených rozměrů, v němž se poskytuje letová informační služba a pohotovostní služba.

Letová informační služba (Flight information service)

Služba poskytovaná za účelem podávání rad a informací k bezpečnému a účinnému provádění letů.

Letová poradní služba (Air traffic advisory service)

Služba poskytovaná v letovém poradním vzdušném prostoru k zajištění rozstupů, pokud je to proveditelné, mezi letadly, která letí podle letových plánů IFR.

Letová provozní služba (ATS) (Air traffic service)

Výraz zahrnující letovou informační službu, pohotovostní službu, letovou poradní službu a službu řízení letového provozu (oblastní službu řízení, přibližovací službu řízení nebo letištní službu řízení).

Letové informační středisko (Flight information centre)

Stanoviště zřízené pro poskytování letové informační služby a pohotovostní služby.

Letové povolení (Air traffic control clearance)

Oprávnění, vydané veliteli letadla provést let nebo v letu pokračovat za podmínek určených stanovištěm řízení letového provozu.

Poznámka 1: Výraz „letové povolení“ se obvykle zkracuje na „povolení“, použije-li se v příslušných souvislostech.

Poznámka 2: Zkrácenému výrazu „povolení“ může předcházet „pojíždění“, „vzletu“, „odletu“, „traťové“, „přiblížení“ nebo „přistání“, k označení příslušné části letu, ke které se povolení vztahuje.

Letový plán (Flight plan)

Předepsané informace vztahující se k zamýšlenému letu letadla nebo jeho části, poskytované stanovištěm řízení letového provozu.

Poznámka: Podrobnosti o letových plánech jsou uvedeny v Předpisu L 2. Použije-li se pojmu „Formulář letového plánu“, znamená vzor formuláře letového plánu v Doplňku 2 tohoto předpisu.

Letový provoz (Air traffic)

Všechna letadla za letu nebo pohybující se na provozní ploše letiště.

Lidská výkonnost (Human performance)

Schopnosti a omezení člověka, které mají vliv na bezpečnost a účinnost leteckého provozu.

Meteorologická služebna (Meteorological office)

Služebna určená k poskytování meteorologické služby pro mezinárodní letectví.

Meteorologická zpráva (Meteorological report)

Informace o pozorovaných meteorologických podmínkách vztahených k určitému místu a času.

Meteorologické informace (Meteorological information)

Meteorologické zprávy, analýza, předpověď nebo jiná informace o stávajících nebo očekávaných meteorologických podmínkách.

Meteorologické podmínky pro let podle přístrojů (IMC) (Instrument meteorological conditions)

Meteorologické podmínky vyjádřené dohledností, vzdáleností od oblačnosti a výškou základny nejnižší význačné oblačné vrstvy, které jsou horší než předepsaná minima meteorologických podmínek pro let za viditelnosti.

Poznámka 1: Stanovená minima pro meteorologické podmínky pro let za viditelnosti jsou obsažena v Hlavě 3 Předpisu L 2.

Poznámka 2: V řízeném okrsku může být let VFR prováděn podle meteorologických podmínek pro let podle přístrojů, jestliže a tak, jak povolí řízení letového provozu.

Meteorologické podmínky pro let za viditelnosti (VMC) (Visual meteorological conditions)

Meteorologické podmínky vyjádřené dohledností, vzdáleností od oblačnosti a výškou základny nejnižší význačné oblačné vrstvy, které jsou stejné nebo lepší než předepsaná minima.

Poznámka: Stanovená minima pro meteorologické podmínky pro let za viditelnosti jsou obsažena v Předpisu L 2, Hlavě 4.

Mez povolení (Clearance limit)

Bod, ke kterému bylo letadlu uděleno letové povolení.

Minimum paliva (Minimum fuel)

Výraz používaný k popsání situace, když zásoba paliva letadla dosáhla stavu, kdy je přijatelné jen malé nebo žádné zdržení.

Poznámka: Toto není nouzová situace, ale pouze naznačuje, že nouzová situace může nastat, pokud by došlo k přílišnému zdržení.

Mód SSR (Mode (SSR))

Smluvený rozpoznávací znak vztažený k vymezeným funkcím dotazovacích signálů, vysílaných dotazovačem SSR. Předpis L 10 stanovuje 4 módy: A, C, S a intermód.

Monitorování dráhy letu (Flight path monitoring)

Použití přehledových systémů ATS za účelem poskytování informací a rad letadlu, týkajících se význačných odchylek od nominální dráhy letu, včetně odchylek od podmínek jejich letových povolení.

Poznámka: Některé aplikace mohou vyžadovat určité technologie, např. radar k podpoře funkce monitorování dráhy letu.

Nadmořská výška (Altitude)

Vertikální vzdálenost hladiny, bodu nebo předmětu považovaného za bod, měřená od střední hladiny moře (MSL).

Nadmořská výška rozhodnutí (DA) (Decision altitude) nebo výška rozhodnutí (DH) (Decision height)

Stanovená nadmořská výška nebo výška při přesném přiblížení nebo přiblížení s vertikálním vedením ve které musí být zahájen postup nezdařeného přiblížení, nebylo-li dosaženo požadované vizuální reference pro pokračování v přiblížení.

Poznámka 1: Nadmořská výška rozhodnutí (DA) je vztahena ke střední hladině moře a výška rozhodnutí (DH) je vztahena k výšce prahu dráhy nad mořem.

Poznámka 2: Požadovanou vizuální referencí se rozumí, že pilot by měl vidět po dostatečnou dobu tu část vizuálních prostředků nebo přiblížovacího prostoru, aby vyhodnotil polohu letadla a rychlost její změny ve vztahu k požadované dráze letu. Při provozu III. kategorie, při výšce rozhodnutí je požadovaná vizuální reference ta, která se stanovuje pro příslušný postup a provoz.

Poznámka 3: V případech, kdy se používají oba výrazy, mohou být popisovány ve formě nadmořská výška rozhodnutí/výška rozhodnutí a zkracovány „DA/H“.

Náhradní letiště (Alternate aerodrome)

Letiště, na které letadlo může pokračovat, když přistání na letišti zamýšleného přistání nebo pokračování v letu na toto letiště není možné nebo žádoucí. Náhradní letiště zahrnují následující:

Náhradní letiště při vzletu (Take-off alternate)

Letiště, na kterém může letadlo přistát, je-li to nezbytné krátce po vzletu, kdy není možné použít letiště vzletu.

Náhradní letiště na trati (En-route alternate)

Letiště, na kterém letadlo bude moci přistát, jestliže se na trati dostane do mimořádné nebo nouzové situace.

Náhradní letiště určení (Destination alternate)

Náhradní letiště, na kterém bude letadlo moci přistát, jestliže přistání na letišti určení není možné nebo žádoucí.

Poznámka: Letiště odletu může být pro daný let i náhradním letištem na trati nebo náhradním letištem určení.

Narušení dráhy (Runway incursion)

Jakákoliv událost na letišti zahrnující nesprávnou přítomnost letadla, mobilního prostředku nebo osoby v ochranné zóně plochy určené k přistávání nebo vzletům letadel.

Následný systém k přenosu dat (Downstream data authority)

Stanovený pozemní systém, jiný než současný oprávněný systém, prostřednictvím kterého se pilot může spojit s příslušným stanovištěm ATC, za účelem přijmout následné povolení.

Nepřekročitelná zóna (NTZ) (No transgression zone)

Koridor vzdušného prostoru vymezených rozměrů, umístěný ve středu mezi dvěma prodlouženými osami drah, jehož narušení letadlem v souvislosti s nezávislými paralelními přiblíženími vyžaduje zákrok řídicího k odchýlení ohroženého letadla na přílehlém přiblížení

Nezávislá paralelní přiblížení (Independent parallel approaches)

Současná přiblížení na paralelní nebo téměř paralelní přístrojové dráhy, kde nejsou předepsány radarové minimální rozstupy mezi letadly na sousedních prodloužených osách přílehlých drah.

Nezávislé paralelní odlety (Independent parallel departures)

Současné odlety z paralelních nebo téměř paralelních přístrojových drah.

Noc (Night)

Doba mezi koncem občanského soumraku a začátkem občanského svítání nebo jiný podobný časový úsek mezi západem a východem slunce, který může stanovit příslušný úřad.

Poznámka: Občanský soumrak končí večer, když střed slunečního disku je 6 stupňů pod horizontem, a občanské svítání začíná ráno, když je střed slunečního disku 6 stupňů pod horizontem.

Normální provozní zóna (NOZ) (Normal operating zone)

Vzdušný prostor stanovených rozměrů, rozkládající se po obou stranách tratě konečného přiblížení, udávané směrovým majákem ILS a/nebo zařízením MLS. Při nezávislých paralelních přiblíženích se bere v úvahu pouze vnitřní polovina normální provozní zóny.

NOTAM

Oznámení rozšiřované telekomunikačními prostředky obsahující informace o zřízení, stavu nebo změně kteréhokoliv leteckého zařízení, služby nebo postupů nebo o nebezpečí, jejichž včasná znalost je nezbytná pro pracovníky, kteří se zabývají letovým provozem.

Oblastní služba řízení (Area control service)

Služba řízení letového provozu pro řízené lety v řízených oblastech.

Oblastní středisko řízení (ACC) (Area control centre)

Stanoviště, ustavené k poskytování služby řízení letového provozu řízeným letům v řízených oblastech pod jeho pravomocí.

Odbavovací plocha (Apron)

Vymezená plocha na pozemním letišti, určená k umístění letadel pro nastupování a vystupování cestujících, pro nakládání nebo vykládání pošty nebo zboží, pro jejich plnění pohonnými hmotami, parkování nebo údržbu.

Oddělený paralelní letový provoz (Segregated parallel operations)

Současný provoz na paralelních nebo téměř paralelních přístrojových drahách, při němž je jedna dráha využívána výhradně pro přiblížení a druhá výhradně pro odlety.

Odesílající stanoviště/řídicí (Sending unit/controller)

Stanoviště letových provozních služeb/řídicí letového provozu, které/který vysílá zprávu.

Poznámka: Viz definici „Přijímající stanoviště/řídicí“.

Ohlašovna letových provozních služeb (Air traffic services reporting office)

Stanoviště zřízené k přijímání hlášení týkajících se letových provozních služeb a letových plánů předkládaných před odletem.

Poznámka: Ohlašovna letových provozních služeb může být zřízena jako samostatné stanoviště nebo ve spojení s jiným stanovištěm, jako např. se stanovištěm řízení letového provozu nebo se stanovištěm letecké informační služby.

Oprávněný systém k přenosu dat (Current data authority)

Stanovený pozemní systém, jehož prostřednictvím se smí provádět CPDLC dialog mezi pilotem a řídicím v daném okamžiku odpovědným za let.

Označení místa (Location indicator)

Kódová skupina o čtyřech písmenech, sestavená podle pravidel předepsaných ICAO a přidělená místu letecké pevné stanice.

Palubní protisrážkový systém (ACAS) (Airborne collision avoidance system)

Palubní systém založený na signálech odpovídače sekundárního přehledového radaru (SSR), který pracuje nezávisle na pozemním zařízení a poskytuje pilotovi upozornění na možné nebezpečí srážky letadel, která jsou vybavena odpovídačem SSR.

Platný letový plán (Current flight plan)

Letový plán zahrnující změny, pokud k nim došlo později vydanými povoleními.

Poznámka: Použije-li se výrazu „zpráva“ před tímto výrazem, znamená to obsah a formát údajů platného letového plánu, předávaný jedním stanovištěm druhému.

Pobřežní čára (Shoreline)

Čára sledující obrys pobřeží, s výjimkou zátok a zálivů, které jsou méně než 30 NM široké, kdy se tato čára musí vést přímo přes zátoku nebo záliv tak, aby protínala obrys na protější straně.

Počítač (Computer)

Zařízení provádějící řady aritmetických a logických kroků s údaji bez lidského zásahu.

Poznámka: Použije-li se slova „počítač“ v tomto dokumentu, může označovat počítačový komplex, který zahrnuje jeden nebo více počítačů a periferní zařízení.

Podaný letový plán (Filed flight plan)

Letový plán, tak jak je podán stanovišti ATS pilotem nebo určeným zástupcem bez následných změn.

Poznámka: Použije-li se výrazu „zpráva“ před tímto výrazem, znamená to obsah a formát údajů podaného letového plánu tak, jak byly vysílány.

Pohotovostní služba (Alerting service)

Služba poskytovaná za účelem vyrozumívání příslušných organizací o letadlech, kterým se má poskytnout pátrací a záchranná služba a asistence těmto organizacím podle potřeby.

Pohybová plocha (Movement area)

Část letiště určená pro vzlety, přistání a pojiždění letadel, sestávající z provozní plochy a odbavovací plochy (ploch).

Pojezdová dráha (Taxiway)

Vymezený pás na pozemním letišti, zřízený pro pojiždění letadel a určený ke spojení jedné části letiště s druhou, zahrnující:

- a) Pojezdový pruh
Část odbavovací plochy stání letadel, určená jako pojezdová dráha a umožňující přístup letadel pouze ke stáním.
- b) Pojezdová dráha na odbavovací ploše

Část systému pojezdových drah, umístěná na odbavovací ploše, umožňující průjezd odbavovací plochou.

- c) Pojezdová dráha pro rychlé odbočení
Pojezdová dráha připojená k RWY v ostrém úhlu a projektovaná tak, aby umožnila přistávajícím letadlům odbočit při vyšších rychlostech, než jaké dosahují na jiných výjezdech na pojezdové dráhy, a tím snížit na minimum dobu obsazení RWY.

Pojiždění (Taxiing)

Pohyby letadla na povrchu letiště s použitím vlastní síly, s výjimkou vzletu a přistání.

Pojiždění za letu (Air-taxiing)

Pohyby vrtulníků/VTOL nad povrchem letiště s přízemním účinkem při rychlostech obvykle nižších než 37 km/hod (20 kt).

Poznámka: Skutečná výška může být různá a některé vrtulníky mohou požadovat pojiždění za letu nad 8 m (25 ft) AGL, aby snížily turbulenci způsobenou přízemním účinkem nebo umožnily vydání povolení s podvěšeným nákladem.

Poradní trať (Advisory route)

Stanovená trať, kde je dostupná letová poradní služba.

V ČR se neaplikuje.

Poznámka: Služba řízení letového provozu poskytuje mnohem komplexnější službu než letová poradní služba, a proto poradní prostory a tratě se nezřizují v řízeném vzdušném prostoru, ale letová poradní služba může být poskytována pod a nad řízenými oblastmi.

Poradní vzdušný prostor (Advisory airspace)

Vzdušný prostor stanovených rozměrů nebo označená trať, kde je dostupná letová poradní služba.

V ČR se neaplikuje.

Postup nezdařeného přiblížení (Missed approach procedure)

Postup, který se má dodržet, nelze-li pokračovat v přiblížení.

Postup přiblížení podle přístrojů (IAP) (Instrument approach procedure)

Řada předem stanovených manévrů s orientací podle letových přístrojů, které zajišťují výškovou ochranu od překážek při letu od fixu počátečního přiblížení, nebo kde je to použitelné, od počátku stanovené přiletové tratě k bodu, ze kterého může být provedeno přistání, nebo jestliže není možné dokončit přistání, do polohy, ve které se aplikují kritéria bezpečných výšek nad překážkami pro vyčkávání nebo při letu na trati. Postupy přiblížení podle přístrojů jsou klasifikovány takto:

Postup nepřesného přístrojového přiblížení (Non precision approach (NPA) procedure)

Postup přiblížení podle přístrojů s využitím směrového vedení ale bez využití vertikálního vedení.

Postup přiblížení s vertikálním vedením (Approach procedure with vertical guidance (APV))

Postup přiblížení podle přístrojů s využitím směrového a vertikálního vedení, který ale nespĺňuje požadavky stanovené pro přesné přiblížení a přistání.

Postup přesného přiblížení (Precision approach (PA) procedure)

Postup přiblížení podle přístrojů s využitím přesného směrového a vertikálního vedení s minimy jak je stanoveno kategorií provozu.

Poznámka: Směrové a vertikální vedení se vztahuje na vedení poskytované buď:

- a) *pozemním navigačním prostředkem, nebo*
- b) *počítačem generovanými navigačními údaji.*

Pozorování z letadla (Aircraft observation)

Vyhodnocení jednoho nebo více meteorologických prvků provedené z letadla za letu.

Požadovaná komunikační výkonnost (RCP) (Required communication performance)

Vyhlášené požadavky na výkonnost pro provozní komunikaci k podpoře specifických funkcí ATM.

Požadovaná navigační výkonnost (RNP) (Required navigation performance)

Vyhlášená navigační přesnost, nezbytná pro provoz ve stanoveném vzdušném prostoru.

Poznámka: Navigační výkonnost a požadavky jsou definovány pro konkrétní typ RNP a/nebo použití.

Práh dráhy (Threshold)

Začátek té části RWY, která je použitelná pro přistání.

Primární přehledový radar (PSR) (Primary surveillance radar)

Systém přehledového radaru, využívající odražené radiové signály.

Primární radar (Primary radar)

Radarový systém, využívající odražené radiové signály.

Procedurální rozstup (Procedural separation)

Rozstup používaný při poskytování procedurálního řízení.

Procedurální řízení (Procedural control)

Výraz, který označuje, že informace odvozená z přehledového systému ATS není pro poskytování letových provozních služeb požadována.

Profil (Profile)

Pravouhlý průmět dráhy letu nebo její části na svislou rovinu obsahující nominální trať.

Prostorová navigace (RNAV) (Area navigation)

Způsob navigace, který umožňuje letadlu provést let po jakékoliv požadované letové dráze v dosahu pozemního nebo kosmického navigačního zařízení nebo v rozsahu možnosti vlastního vybavení letadla nebo kombinací obojího.

Provozní dozor – Operační kontrola (Operational control)

Uplatňování pravomoci na zahájení, pokračování, odklonění nebo ukončení letu v zájmu bezpečnosti letadla, pravidelnosti a účinnosti letu.

Provozní plocha (Manoeuvring area)

Část letiště určená pro vzlety, přistání a pojíždění letadel, s výjimkou odbavovacích ploch.

Poznámka: Rozsah provozní plochy je tvořen vnější hranicí dráhových pásů a pásů pojezdových drah na daném letišti.

Provozovatel (Operator)

Právnícká nebo fyzická osoba, která provozuje letadlo nebo zaměstnává osoby k jeho provozu.

Přebírající stanoviště/řídící (Accepting unit/controller)

Stanoviště řízení letového provozu/řídící letového provozu, které/který jako další převezme řízení letu letadla.

Poznámka: Viz definici „předávající stanoviště/řídící“.

Předávající stanoviště/řídící (Transferring unit)

Stanoviště řízení letového provozu/řídící letového provozu v procesu předávání odpovědnosti za poskytování služby řízení letového provozu letadlu dalšímu stanovišti řízení letového provozu/řídícímu letového provozu na trati letu.

Poznámka: Viz definici „Přebírající stanoviště/řídící“.

Předpisová zatáčka (Procedure turn)

Manévr, při kterém se provádí zatáčka s odklonem od stanovené tratě, následovaná zatáčkou v opačném směru, umožňující letadlu nalétnout a pokračovat v letu po stanovené trati opačným směrem.

Poznámka 1: Předpisové zatáčky se označují „levá“ nebo „pravá“, podle směru první zatáčky.

Poznámka 2: Předpisové zatáčky mohou být označovány jako prováděné buď v horizontálním letu nebo v klesání, podle okolností každého jednotlivého postupu.

Předpokládaná doba letu (Estimated elapsed time)

Předpokládaná doba potřebná pro přelet od jednoho význačného bodu k druhému.

Předpokládaný čas přiblížení (Expected approach time)

Čas, ve kterém ATC očekává, že přilétávající letadlo po zdržení opustí vyčkávací fix k dokončení svého přiblížení na přistání.

Poznámka: Skutečný čas opuštění vyčkávacího fixu závisí na povolení přiblížení.

Předpokládaný čas příletu (Estimated time of arrival)

Pro lety IFR čas, ve kterém se předpokládá, že letadlo přiletí nad stanovený bod, který je vymezen ve vztahu k radionavigačním prostředkům a z kterého se předpokládá zahájení přiblížení podle přístrojů nebo není-li bod vyznačen radionavigačním prostředkem pro dané letiště, čas příletu letadla nad letiště. Pro lety VFR čas, ve kterém se předpokládá, že letadlo přiletí nad letiště.

Předpokládaný čas zahájení pojiždění (Estimated off-block time)

Předpokládaný čas, ve kterém letadlo zahájí pohyb související s odletem.

Předpověď (Forecast)

Zpráva o očekávaných meteorologických podmínkách pro určitý čas nebo časový interval a pro určitý prostor nebo část vzdušného prostoru.

Přehledový radar (Surveillance radar)

Radarové zařízení používané k určování polohy letadla vzdáleností a azimutem.

Přehledová služba ATS (ATS surveillance service)

Výraz používaný k označení služby poskytované prostřednictvím přehledového systému ATS.

Přehledový systém ATS (ATS surveillance system)

Všeobecný výraz s různým významem, buď ADS-B, PSR, SSR nebo jiný srovnatelný pozemní systém, který umožňuje identifikaci letadel.

Poznámka: Srovnatelný pozemní systém je takový systém, u kterého bylo srovnávacím posudkem nebo jinou metodikou prokázáno, že vykazuje stejnou nebo vyšší úroveň bezpečnosti a výkonnosti než monopulzní SSR.

Přesný přiblížovací radar (PAR) (Precision approach radar)

Primární radarové zařízení používané k určování polohy letadla při konečném přiblížení v horizontálních a vertikálních odchylkách od nominální dráhy přiblížení a ve vzdálenosti od bodu dotyku.

Poznámka: Přesné přiblížovací radary jsou určeny k umožnění poskytovat pilotům letadel vedení během konečného přiblížení na přistání pomocí radiového spojení.

Převodní hladina (Transition level)

Nejnižší použitelná letová hladina nad převodní nadmořskou výškou.

Převodní nadmořská výška (Transition altitude)

Nadmořská výška, ve které nebo pod níž se vertikální poloha letadla řídí nadmořskými výškami.

Převodní vrstva (Transition layer)

Vzdušný prostor mezi převodní nadmořskou výškou a převodní hladinou.

Přiblížovací služba řízení (Approach control service)

Služba řízení letového provozu pro řízené lety přilétávajících a odlétávajících letadel.

Přiblížovací stanoviště řízení (Approach control unit)

Stanoviště ustanovené k poskytování služby řízení letového provozu řízeným letům letadel, přilétávajících na jedno nebo na více letišť nebo odlétávajících z nich.

Přidělení, přidělit (Assignment, assign)

Rozdělení kmitočtů stanicím. Rozdělení kódů SSR nebo 24bit letadlových adres letadlům.

Přijímající stanoviště/řídící (Receiving unit/controller)

Stanoviště řízení letového provozu/řídící letového provozu, kterému je zaslána zpráva.

Poznámka: Viz definici „Odesílající stanoviště/řídící“.

Příslušný úřad (Appropriate authority)

- pokud jde o let nad volným mořem, příslušný úřad státu zápisu do rejstříku,
- pokud jde o let jiný než nad volným mořem, příslušný úřad státu se svrchovaností nad přelétávaným územím.

Příslušný úřad ATS (Appropriate ATS authority)

Příslušný úřad určený (pověřený) státem, odpovědný za poskytování letových provozních služeb v příslušném vzdušném prostoru.

Přistávací plocha (Landing area)

Část pohybové plochy, určená pro přistání nebo vzlety letadel.

Přízemní dohlednost (Ground visibility)

Dohlednost na letišti, hlášená oprávněným pozorovatelem nebo automatickými systémy.

Přízemní účinek (Ground effect)

Podmínky zlepšené výkonnosti (vztlaku) vlivem vzájemného působení povrchu země se vzdušným proudem rotorového systému, když vrtulník nebo jiné VTOL letadlo letí v blízkosti země.

Poznámka: Účinnost se zvětšuje přízemním účinkem pro většinu vrtulníků do výšky zhruba průměru rotoru.

PSR odraz (PSR blip)

Vizuální označení polohy letadla na situačním zobrazení v jiném než symbolickém tvaru, získané z primárního radaru.

Rada k vyhnutí se provozu (Traffic avoidance advice)

Rada poskytnutá stanovištěm letových provozních služeb, určující manévry, pomáhající pilotovi vyhnout se srážce.

Radar (Radar)

Radiové detekční zařízení, poskytující informace o vzdálenosti, azimutu a/nebo výšce objektů.

Radarové přiblížení (Radar approach)

Přiblížení, při němž fáze konečného přiblížení je řízena řídicím s použitím radaru.

Radarové rušení (Radar clutter)

Viditelný výskyt nežádoucích signálů na situačním zobrazení.

Radarový kontakt (Radar contact)

Situace, která nastane, když radarová poloha určitého letadla je na situačním zobrazení viditelná a identifikovaná.

Radarový rozstup (Radar separation)

Rozstup, při kterém se informace o poloze letadla získává z radarových zdrojů.

Rozbředlý sníh (Slush)

Sníh nasycený vodou tak, že se při dupnutí nohou rozstříkne. Hustota je 0,5 až 0,8 kg/dm³.

Poznámka: Při současném výskytu ledu a sněhu nebo vrstvy vody mohou, zejména při dešti, sněžení nebo dešti se sněhem, vzniknout hmoty s hustotou větší než 0,8 kg/dm³. Tyto hmoty jsou vlivem vysokého obsahu vody průsvitnější a při své vyšší hustotě jsou snadno odlišitelné od rozbředlého sněhu.

Rozhlasové vysílání (Broadcast)

Vysílání informací týkajících se létání, které není adresováno určité stanici nebo stanicím.

Řízená oblast (Control area)

Řízený vzdušný prostor sahající nahoru od stanovené výšky nad zemí.

Řízené letiště (Controlled aerodrome)

Letiště, na kterém je letištnímu provozu poskytována služba řízení letového provozu.

Poznámka: Výraz „řízené letiště“ naznačuje, že letištnímu provozu se poskytuje služba řízení letového provozu. To však nemusí nutně znamenat existenci řízeného okrsku.

Řízení toku (Flow control)

Opatření navržená k úpravě toku provozu do daného vzdušného prostoru, na dané trati nebo směřujícího na dané letiště tak, aby se zajistilo nejefektivnější využití vzdušného prostoru.

Řízený let (Controlled flight)

Jakýkoliv let, který je předmětem letového povolení.

Řízený okrsek (Control zone)

Řízený vzdušný prostor, sahající od povrchu země do stanovené výšky.

Řízený vzdušný prostor (Controlled airspace)

Vymezený vzdušný prostor, ve kterém se poskytuje služba řízení letového provozu v souladu s klasifikací vzdušného prostoru.

Poznámka: Řízený vzdušný prostor je všeobecný výraz, který zahrnuje vzdušné prostory letových provozních služeb tříd A, B, C, D a E, jak je uvedeno v Předpisu L 11, ust. 2.6.

Sekundární přehledový radar (SSR) (Secondary surveillance radar)

Systém přehledového radaru, který využívá vysílačů/přijímačů (dotazovačů) a odpovídačů.

Sekundární radar (Secondary radar)

Radarový systém, v němž radiový signál vyslaný z radarové stanice spouští vysílání radiového signálu z jiné stanice.

Sestupová dráha (Glide path)

Profil klesání, určený k vertikálnímu vedení při konečném přiblížení.

Schopnost zahájení přenosu dat datovým spojem (Data link initiation capability – DLIC)

Způsob přenosu dat, který zajišťuje schopnost výměny adres, názvů a sérií, nezbytných k zahájení provozu na datovém spoji.

Situační zobrazení (Situation display)

Elektronické zobrazení, na kterém je znázorněna poloha a pohyb letadel, včetně dalších požadovaných informací.

Sled přiblížení (Approach sequence)

Pořadí, ve kterém se dvěma nebo více letadlům povolilo provést přiblížení na přistání na letišti.

Služba řízení letového provozu (Air traffic control service)

Služba poskytovaná za účelem:

- a) zabránit srážkám
 1. mezi letadly a
 2. na provozní ploše mezi letadly a překážkami
- b) udržovat rychlý a spořádaný tok letového provozu.

Sníh (na zemi) (Snow) (on the ground)

- a) Suchý sníh – sníh, který, je-li sypký, se může navát nebo, byl-li stlačen rukou, opět se po uvolnění rozpadne. Hustota je až do (nikoliv včetně) 0,35 kg/dm³.
- b) Mokrý sníh – sníh, který, byl-li stlačen rukou, drží pohromadě a je možno z něho vytvořit kouli. Hustota je od 0,35 kg/dm³ až do (nikoliv včetně) 0,5 kg/dm³.
- c) Zhutněný sníh - sníh, který je zhutněn v pevnou hmotu vzdorující dalšímu stlačování, a je-li odtržen, drží pohromadě nebo se rozpadne na kusy. Hustota je 0,5 kg/dm³ a větší.

Spojení jen ve směru „letadlo – země“ (Air-to-ground communication)

Jednosměrné spojení letadel se stanicemi nebo místy na povrchu země.

Spojení „letadlo – země“ (Air-ground communication)

Obousměrné spojení mezi letadly a stanicemi nebo místy na povrchu země.

Společný bod (Common Point)

Bod na povrchu země, který je společný pro trať letu dvou letadel, používaný jako základ k zajištění rozstupů (např. význačný bod, traťový bod, navigační zařízení, fix).

SSR odpověď (SSR response)

Vizuální indikace odezvy SSR odpovídá na situačním zobrazení v jiném než symbolickém tvaru jako odpověď na dotaz.

Stálý letový plán (RPL) (Repetitive flight plan)

Letový plán, vztahující se k sérii často se opakujících, pravidelně prováděných jednotlivých letů s totožnými základními charakteristikami, předávaný provozovatelem pro uchování a opakované použití stanovišti ATS.

Standardní přístrojový odlet (SID) (Standard instrument departure)

Stanovená odletová trať pro lety IFR spojující letiště, nebo danou dráhu na letišti, s určeným význačným bodem, obvykle na stanovené trati ATS, od kterého začíná traťová fáze letu.

Standardní přístrojový přilet (STAR) (Standard instrument arrival)

Stanovená příletová trať pro lety IFR spojující určitý význačný bod, který je obvykle na trati ATS, s bodem, ze kterého je možné zahájit publikovaný postup přiblížení podle přístrojů.

Stanoviště letových provozních služeb (Air traffic services unit)

Výraz, zahrnující stanoviště řízení letového provozu, letové informační středisko nebo ohlašovnu letových provozních služeb.

Stanoviště řízení letového provozu (Air traffic control unit)

Výraz, zahrnující oblastní středisko řízení, přibližovací stanoviště řízení a letištní řídicí věž.

Stoupání v cestovním režimu (Cruise climb)

Postup cestovního letu letounu, vedoucí k čistému přírůstku nadmořské výšky s úbytkem hmotnosti letounu.

Symbol polohy (Position symbol)

Vizuální indikace polohy letadla, mobilního prostředku nebo jiného objektu, na přehledovém zobrazení ve formě symbolu, získaná po automatickém zpracování polohových údajů z jakéhokoliv zdroje.

Systém řízení bezpečnosti (SMS) (Safety management system – SMS)

Systematický přístup k řízení bezpečnosti zahrnující nezbytné organizační struktury, odpovědnost, bezpečnostní politiku a postupy.

Systém uspořádání letového provozu (Air Traffic Management System)

Systém, který zajišťuje ATM prostřednictvím integrace a výsledné spolupráce osob, informací, technologií, zařízení a služeb, za podpory leteckých, pozemních a/nebo satelitních komunikačních, navigačních a přehledových prostředků.

Téměř paralelní dráhy (Near-parallel runway)

Neprotnající se dráhy, jejichž prodloužené osy se sbíhají/rozbíhají v úhlu 15 stupňů nebo menším.

Tlaková nadmořská výška (Pressure-altitude)

Atmosférický tlak vyjádřený nadmořskou výškou, která odpovídá tomuto tlaku ve standardní atmosféře*.

* dle definice v Předpisu L 8.

Trať (Track)

Průmět dráhy letu na povrch země, jehož směr se v kterémkoliv bodě obvykle vyjadřuje ve stupních měřených od severu (zeměpisného, magnetického nebo síťového).

Trať ATS (ATS route)

Stanovená trať určená k usměrňování toku letového provozu pro potřeby poskytování letových provozních služeb.

Poznámka 1: Výraz „trať ATS“ zahrnuje letovou cestu, poradní trať v řízeném nebo neřízeném prostoru, příletovou nebo odletovou trať apod.

Poznámka 2: ATS trať je specifikace trati, která zahrnuje označení ATS tratě, trať k nebo od význačných bodů (bodů na trati), vzdálenost mezi význačnými body, požadavky na hlášení a nejnižší bezpečnou nadmořskou výšku jak je stanoveno příslušným úřadem ATS.

Trať prostorové navigace (Area navigation route)

Trať ATS, zřízená pro používání letadly, která jsou schopná používat prostorovou navigaci.

Traťový bod (Waypoint)

Specifikovaná zeměpisná poloha, používaná ke stanovení tratě prostorové navigace nebo dráhy letu letadla používajícího prostorovou navigaci. Traťové body jsou stanoveny pro let jako:

Traťový bod zatáčky s předstihem (Fly-by Waypoint)

Traťový bod, který vyžaduje zahájení zatáčky s předstihem, umožňující tangenciálně nalétnout další část tratě nebo postupu, nebo jako

Traťový bod zatáčky po přeletu (Flyover waypoint)

Traťový bod, ve kterém je zahájena zatáčka za účelem vstupu do dalšího úseku tratě nebo postupu.

Typ RCP (RCP type)

Označení (label) (např. RCP 240), které vyjadřuje hodnoty přiřazené k parametrům RCP po dobu komunikační transakce, kontinuitu, použitelnost a integritu.

Typ RNP (RNP type)

Hodnota, vyjádřená vzdáleností v námořních mílech od plánované polohy, v jejíž mezi se lety udrží nejméně po 95 procent celkové doby letu.

Příklad: RNP 4 vyjadřuje horizontální přesnost navigace plus/minus 7,4 km (4 NM) dosahovanou s pravděpodobností 95 procent.

Údobí nejistoty (Uncertainty phase)

Situace, kdy je nejistota o bezpečnost letadla a osob na jeho palubě.

Údobí nouze (Emergency phase)

Obecný pojem, znamenající buď údobí nejistoty, údobí pohotovosti nebo údobí tísně.

Údobí pohotovosti (Alert phase)

Situace, kdy je důvodná obava o bezpečnost letadla a osob na jeho palubě.

Údobí tísně (Distress phase)

Situace, kdy je určitá jistota, že letadlu a osobám na jeho palubě hrozí vážné bezprostřední nebezpečí, nebo že potřebují okamžitou pomoc.

Určování, určovat (Allocation, allocate)

Rozdělení kmitočtů, kódů SSR atd. státu, stanoviště nebo službě. Rozdělení 24bit letadlových adres státu nebo úřadu zápisu společné značky.

Úsek počátečního přiblížení (Initial approach segment)

Úsek postupu přiblížení podle přístrojů mezi fixem počátečního přiblížení a fixem středního přiblížení, nebo kde je to použitelné, fixem nebo bodem konečného přiblížení.

Uspořádání letového provozu (ATM) (Air traffic management)

Dynamické, integrované uspořádání letového provozu a vzdušného prostoru (zahrnující letové provozní služby, uspořádání vzdušného prostoru a uspořádání toku letového provozu) – bezpečným, hospodárným a účinným způsobem – prostřednictvím zajištění zařízení a plynulých služeb, ve spolupráci se všemi zúčastněnými stranami a zahrnující palubní a pozemní činnosti.

Uspořádání toku letového provozu (ATFM) (Air traffic flow management)

Služba zřízená za účelem přispívat k bezpečnému, spořádanému a rychlému toku letového provozu, tím že zajistí, aby byla ATC kapacita využita v maximální možné míře, a aby objem provozu byl srovnatelný s kapacitami vyhlášenými příslušným úřadem ATS.

Vektorování (Vectoring)

Poskytování navigačního vedení letadlům formou určených kurzů, založené na používání přehledového systému ATS.

Velitel letadla (Pilot-in-command)

Pilot určený provozovatelem nebo v případě všeobecného letectví, vlastníkem, k velení a pověřený provedením bezpečného letu.

VFR

symbol používaný k označení pravidel letu za viditelnosti.

Vizuální přiblížení (Visual approach)

Přiblížení za letu podle IFR, při kterém se buď část nebo celý postup přiblížení podle přístrojů nedokončí a přiblížení se provede s vizuální orientací podle terénu.

VMC

Symbol používaný k označení meteorologických podmínek pro let za viditelnosti.

Volný balón bez pilota na palubě (Unmanned free balloon)

Nepoháněné neobsazené letadlo, lehčí než vzduch, ve volném letu.

Poznámka: Volné balóny bez pilota na palubě se klasifikují v souladu se specifikacemi uvedenými v Předpisu L 2.

Vyčkávací fix (Holding fix)

Zeměpisná poloha, která slouží jako vztažný bod k postupu pro vyčkávání.

Vyčkávací místo dráhy (Runway-holding position)

Stanovené místo určené k ochraně dráhy, překážkové plochy nebo kritického/citlivého ILS/MLS prostoru, ve kterém pojíždějící letadla a mobilní prostředky musí zastavit a vyčkávat, pokud jim není letištní řídicí věž povoleno jinak.

Poznámka: V radiotelefonní frazeologii výraz „vyčkávací místo“ obvykle označuje vyčkávací místo dráhy.

Vyčkávací postup (Holding procedure)

Předem stanovený manévr, kterým se letadlo udržuje v určeném vzdušném prostoru po dobu, kdy očekává další povolení.

Vysílání naslepo (Blind transmission)

Vysílání z jedné stanice do druhé za okolností, kdy obousměrné spojení nelze navázat, avšak předpokládá se, že volaná stanice může vysílání přijímat.

Výška (Height)

Vertikální vzdálenost hladiny, bodu nebo předmětu považovaného za bod, měřená od stanovené roviny.

Výška letiště nad mořem (Aerodrome elevation)

Výška nejvyššího bodu přistávací plochy nad mořem.

Výška nad mořem (Elevation)

Vertikální vzdálenost bodu na zemském povrchu nebo hladiny splývající se zemským povrchem měřená od střední hladiny moře.

Výška základny nejnižší význačné oblačné vrstvy (Ceiling)

Výška základny nejnižší vrstvy oblačnosti nad zemí nebo nad vodou pod 6 000 m (20 000 ft), pokrývající více než polovinu oblohy.

Význačný bod (Significant point)

Stanovené zeměpisné místo, používané k vyznačení tratě ATS nebo dráhy letu letadla a pro jiné navigační účely a účely ATS.

Poznámka: Existují tři kategorie význačných bodů: pozemní navigační prostředek, průsečík a traťový bod. V kontextu této definice je průsečík význačný bod vyjádřený radiálem, směrníky a/nebo vzdálenostmi od pozemních navigačních prostředků.

Vzdušné prostory letových provozních služeb (Air traffic services airspace)

Abecedně označené vzdušné prostory stanovených rozměrů, uvnitř kterých mohou být prováděny určité druhy letů a pro které jsou vymezeny letové provozní služby a pravidla provozu.

Poznámka: Vzdušné prostory ATS se klasifikují jako třídy A až G, jak je uvedeno v Předpisu L 11, Doplňku 4.

Záchranná jednotka (Rescue unit)

Jednotka tvořená vycvičeným personálem a vybavená vhodnou výstrojí pro rychlé provádění pátrání a záchrany.

Záchranné koordinační středisko (Rescue coordination centre)

Stanoviště odpovědné za zajištění účinné organizace pátrací a záchranné služby a za koordinaci vedení pátracích a záchranných akcí v oblasti pátrání a záchrany.

Základní zatáčka (Base turn)

Zatáčka prováděná letadlem při počátečním přiblížení mezi koncem odletové tratě a začátkem tratě středního nebo konečného přiblížení. Tratě nejsou protisměrné.

Poznámka: Základní zatáčky mohou být označovány jako prováděné buď v horizontálním letu nebo v klesání, podle okolností každého jednotlivého postupu.

Zásady lidských činitelů (Human factors principles)

Zásady, které platí pro letecký projekt/konstrukci, osvědčování, výcvik, provoz a údržbu, a které se snaží nalézt bezpečné rozhraní mezi člověkem a ostatními systémovými složkami správným zvážením lidské výkonnosti.

Závislá paralelní přiblížení (Dependent parallel approaches)

Současná přiblížení na paralelních nebo téměř paralelních přístrojových drahách, kde jsou předepsána minima radarových rozstupů mezi letadly na přílehlých prodloužených osách drah.

Zpracování údajů (Data processing)

Systematická posloupnost úkonů prováděných s údaji.

Poznámka: Příkladů úkonů jsou slučování, třídění, výpočet nebo každá jiná transformace nebo nové uspořádání s cílem extrahovat nebo revidovat nebo změnit vyjádřené informace.

Zvláštní let VFR (Special VFR flight)

Let VFR, kterému vydala služba řízení letového provozu povolení k letu v řízeném okrsku v meteorologických podmínkách horších než VMC.

ZÁMĚRNĚ NEPOUŽITO

ZÁMĚRNĚ NEPOUŽITO